

РЕШЕНИЕ

№ 3358

гр. Пловдив, 18.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЛОВДИВ, IX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на деветнадесети септември през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Анна Д. Дъбова

при участието на секретаря Петя Г. Карабиберова
като разгледа докладваното от Анна Д. Дъбова Гражданско дело №
20215330109652 по описа за 2021 година

Производството е образувано по предявен от „Амико А“ ООД против
П. В. М. установителен иск с правно основание чл. 422 ГПК във вр. с чл. 415,
ал. 1 ГПК във вр. с чл. 535 ТЗ за установяване на паричните притезания, за
които е издадена Заповед № ***** г. за изпълнение на парично задължение
въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № ***** г. по описа на
Районен съд – П., XVII граждански състав, за сумата от **5 000 лв.** – частично
задължение от сумата в общ размер от 90 000 лв., дължима по Запис на
заповед, издаден на ***** г., издаден от ***** и авалиран от ответника П.
В. М., ведно със законна лихва върху главницата от датата на депозиране на
заявлението за издаване на заповедта за изпълнение – ***** г., до
окончателно ѝ изплащане.

Ищецът твърди, че между него и ***** с Й. П. М., е сключен договор
за изработка и доставка на комбиниран фураж за патици от 06.08.2018 г., по
силата на който ищецът е доставял на ***** фуражни смески. Сочи, че
договорът е автоматично продължаван за нов едногодишен срок на основание
чл. 14.1., буква „д“ от Договора и не е прекратен към датата на депозиране на
исквата молба в съда. Твърди, че ***** е поело задължение да заплаща

сумата по издадените от страна на изпълнителя фактури в петдневен срок от издаване на фактурата и придружаващите документи по предаване на стоките. Твърди, че са налице незаплатени задължения по 43 фактури в общ размер от 94 526, 63 лв., като дружеството – възложител е заплатило частично сумата от 1 896, 95 лв. по фактура № ***** г. и сумата от 1 284 лв. по фактура № ***** г. Сочи, че на 29.04.2021 г. е постъпила сумата от 800 лв. с посочено основание – задължения по фактури, като тази сума е прихваната от страна на ищецът по отношение на най-старото задължение по фактура, от която е останал незаплатен остатък от 3 439, 85 лв. Сочи, че предвид невъзможността на ***** да заплати задълженията си по договора, на ***** г. бил издаден запис на заповед от ***** на ***** за сумата от 90 000 лв., с ***** И. Д. П. – М.а – тогавашен ***** на дружеството, Й. П. М. – настоящ ***** на дружеството и от ответника П. В. М.. Твърди, че записът на заповед е предявен редовно на издателя и на ***** По така изложените съображения се моли за уважаване на предявения иск.

Ответникът - П. В. М., е депозирал в законоустановения за това срок по чл. 131, ал. 1 ГПК отговор на исковата молба, в който излага съображения за нейната неоснователност. Твърди, че записът на заповед е нищожен, тъй като не е подписан от лицето, посочено като негов издател – ***** на дружеството ***** към онзи момент – И. Д. П. – М. Сочи, че подписът на И. Д. П. – М. в качеството й на ***** , също не е положен от последната, което е основание за недействителност на записа. Твърди, че като приложение към исковата молба е представен запис на заповед от *** г. с издател ***** и поемател – ищецът за сумата от 30 000 лв. Твърди, че му е известно, че ищецът е доставял на ***** фураж за патици. Оспорва твърденията на ищеца, че ***** дължи посочените в исковата молба суми, като твърди, че доколкото му е известно размерът на непогасения остатък от задълженията е в размер на сумата от 1 200 лв., тъй като на ***** г. между ищецът и дружеството длъжник е сключен договор за спогодба, по силата на който страните са посочили, че е налице неизплатено задължение по фактури в общ размер от 7 944 лв. Сочи, че по силата на сключения договор за продажба е постигнато съгласие за заплащане на задължението на две вноски – на 04.11.2020 г. в размер от 2 500 лв. и на 18.11.2020 г. в размер от 5 000 лв. Твърди, че сумата от 2 500 лв. е заплатена на 04.11.2020 г., на 16.11.2020 г. е погасена сумата от 3 000 лв., а на 28.04.2021 г. – сумата от 800 лв., като

останало непогасено задължение от 1 200 лв. Твърди, че предвид предмета на правния спор ирелевантни в случая са въпросите, дали дружеството – длъжник е изпълнило задълженията си по договора за продажба и по договора за спогодба. По така изложените съображения се моли за отхвърляне на предявения иск.

Съдът, като съобрази събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, **намира за установено следното от фактическа и правна страна:**

Районен съд – П. е сезиран с установителен иск с правно основание чл. 422 ГПК във вр. с чл. 415, ал. 1 ГПК във вр. с чл. 535 ТЗ.

Установява се, че по ч. гр. д. № ***** г. по описа на Районен съд – П., е издадена Заповед за незабавно изпълнение по чл. 418 ГПК, във вр. с чл. 417, т. 10 ГПК и изпълнителен лист въз основа на представено по делото изпълнително основание – процесния запис на заповед. В законоустановения срок длъжникът по тази Заповед за незабавно изпълнение е възразил срещу възникването и съществуването на обективизираното в Заповедта за незабавно изпълнение вземане – в полза на кредитора, ищец в производството по чл. 422, ал. 1 ГПК. В законоустановения срок кредиторът е предявил установителен иск за съществуването на спорното вземане.

Възникването на спорното материално право се обуславя от осъществяването на следните материални предпоставки (юридически факти): действителен от външна страна запис на заповед; настъпил падеж на задължението на издателя; възникване на вземането в полза на издателя по силата на действителна сделка за менителнично поръчителство.

По делото е представена ценната книга на заповед – Запис на заповед от *** г., която представлява редовен от външна страна документ, доколкото последната има изискуемото съдържание по чл. 535 ТЗ.

В записа на заповед са обективизирани всички изискуеми от закона клаузи (реквизити) – изразът “запис на заповед” се съдържа както в заглавието на акта, така и в неговия текст; безусловно обещание за плащане на определена сума – 90 000 лв.; място на плащане – с. Б. Фуражен цех; името на лицето, на което или на заповедта на което трябва да се плати – „Амико А“ ООД; дата и място на издаване – с. Б., Ф. ц., **** г. и подпис на издателя – *****, действащ чрез своя органен представител – управителя на

търговското дружество И. Д. П. – М. В запис на заповед не е установен падеж на задължението, поради което последният се счита платим на предявяване – арг. чл. 536, ал. 2 ТЗ, в която разпоредба е установено, че запис на заповед, в който не е посочен падежът, се смята платим на предявяване.

Върху запис на заповед са обективирани подписите на И. Д. П. – М., Й. П. М. и П. В. М., в качеството им на *****.

В запис на заповед е отбелязано, че последният е предявен на издателя и на ответника П. В. М. на 31.07.2020 г.

Менителничното поръчителство – авал, представлява едностранна, абстрактна и формална сделка, по силата на която авалистът поема да отговаря солидарно с издателя, спрямо поемателя, за заплащане вземането по ефекта.

То има **самостоятелен**, неакцесорен характер, за разлика от поръчителството в гражданското право, уредено в чл. 138 и сл. ЗЗД. Менителничният поръчител не може да протИ.постави на приносителя на ефекта възраженията, които би могъл да му протИ.постави хонората: както абсолютните възражения за недействителност на ефекта (с изключение възражението за недостатък във формата му), така и личните му (относителни) възражения, произтичащи от каузалното правоотношение. Този извод следва от разпоредбата на чл. 485, ал. 2 ТЗ, според която задължението на поръчителя е действително и когато задължението, за което е дадено, е недействително, поради каквато и да било причина, освен поради недостатък във формата. Поради самостоятелния и неакцесорен характер на задължението на авалиста, той не може да протИ.постави на приносителя на ефекта възражения, които лицето, чието задължение се обезпечава (хонорат) би могъл да направи.

От изслушаната в производството по делото и неоспорена от страните съдебно-графологична експертиза се установява, че подписът на издателя в процесния запис на заповед не е положено от лицето, сочено като негов автор, а именно И. Д. – П. М.а.

Така установеното обстоятелство не влияе на редовността на запис на заповед, като последният е изпълнен в изискуемата за това форма и съдържание по чл. 535, ал. 1 ТЗ, доколкото в последният е обективиран подпис на издателя. Обстоятелството, че подписът не е положен от лицето,

сочено като негов автор, не представлява основание да се приеме, че запис на заповед не е издаден в изискуемата за това форма.

Обстоятелството, че записът на заповед не носи подпис на лицето, сочено като представител на издателя, съдът намира за ирелевантно по отношение отговорността на авалиста. Това е така, тъй като съгласно разпоредбата на чл. 461 ТЗ, ако менителницата носи подписи на лица, които не могат да се задължават по нея, неистински подписи, подписи на несъществуващи лица или подписи, които по друга причина не могат да задължат лицата, които са подписали или от името на които е подписана менителницата, задълженията на останалите подписани лица са действителни. По аргумент на по-голямото основание от тази разпоредба, задължението на авалиста, предвид самостоятелния му, неакцесорен характер, не следва да се счита отпаднало при липса на подпис, положен от представител на сочения издател на записа.

Съгласно ясната разпоредба на чл. 485, ал. 2 ТЗ задължението на поръчителя по менителнично задължение е действително и когато самото обезпечено с него абстрактно задължаване е недействително на каквото и да е основание, освен поради недостатък във формата. Тази разпоредба доразвива общия принцип в чл. 461 ТЗ, че нищожността на самата менителнична сделка не се отразява на свързаните с нея други менителнични правоотношения, при положение, че не става въпрос за недостатъци от формална страна на самата ценна книга /липса на форма и недостатък в съдържанието - без някой от задължителните законови реквизити/. Цитираната разпоредба на чл. 461 ТЗ - в предложението второ, изрично изключва подписът в ценната книга на лице, който е неистински, като пречка за ангажиране отговорността на останалите лица, поели със своите подписи задължения по менителницата.

В този смисъл налице е основание за отговорност на поръчителя по менителничното поръчителство /авал/ и в случаите, когато записът на заповед носи подпис за издател на лице без представителна власт по отношение на издателя, доколкото в този случай липсва недостатък във формата и съдържанието на самата ценна книга.

В този смисъл е *Решение № *** от ***** г. по т. д. № ***** г., Т. К., I т. о. на ВКС и Решение № **** от *** г. по т. д. № ***** г., Т. К., II т. о. на ВКС.*

Авалистът не може да протИ.поставя на приносителя на менителничния ефект както абсолютните възражения за недействителност на ефекта /освен относно формата му/, така и лични /относителни/ възражения, произтичащи от каузалното правоотношение между последния и издателя на запис на заповед, ако докаже, че приносителят е недобросъвестен и е извършил злоупотреба с право – така *Решение № ***** г. по т. д. № ***** г.*

В случая ответникът в отговора на исковата молба - освен абсолютните възражения в горепосочения смисъл, прави и лични (субективни) възражения, като твърди, че размерът на непогасения остатък от задълженията е в размер на сумата от 1 200 лв., тъй като на ***** г. между ищецът и дружеството - длъжник е сключен договор за спогодба, по силата на който страните са посочили, че е налице неизплатено задължение по фактури в общ размер от 7 944 лв., по което са постъпили частични плащания.

Съдът, упражнявайки правомощията си по чл. 7, ал. 1 ГПК, е указал на ответника в проекта на доклада по делото, че лични възражения, черпени от каузални правоотношения, може да се навеждат само срещу поемателя (ремитента), от страна на менителничния поръчител, при установяване на обстоятелството, че приносителят на ефекта е недобросъвестен – т.е. че е налице знание на поемателя по запис на заповед за наличие на относителни възражения /правоизключващи, правоунищожаващи, правопогасяващи/ на издателя на ефекта, като длъжник по каузално правоотношение, обезпечено с менителничния ефект, по което каузално правоотношение поемателят се явява кредитор - така *Решение № ***** г. по т. д. № ***** г., ТК, I т. о. на ВКС.*

В практиката на Върховния касационен съд – така *Решение № *** от*** г. по т.д. № ***** г. на ВКС, II т.о., и Решение № ***** от ***** г. по т. д. № ***** г., ТК, I т. о. на ВКС*, е прието че протИ.поставянето на лични възражения от авалиста, основани на каузалното правоотношение между приносителя и хонората, е допустимо само в случаите, при които авалиста също е страна по това каузално правоотношение или ако поемателя е недобросъвестен или е извършил злоупотреба с право, знаейки за наличието на лични възражения по каузалното отношение с хонората.

Следователно приетото като изключение - авалиста да упражни право, което по принцип не му принадлежи - да прави успешно личните възражения

на издателя, свързани с каузалното правоотношение е признато само ако той е страна по него, но не и за трети лица, каквото спрямо това правоотношение е ответника, авалирал запис на заповед, обезпечаващ задълженията по каузалната сделка. Правилото на чл. 485, ал. 2 ТЗ важи и в хипотезата, когато с менителничното поръчителство е гарантирано задължение по запис на заповед, издаден за обезпечение на каузално правоотношение между издателя и поемателя по менителничния ефект, по което авалистът не е страна.

В случая ответникът не е страна по твърдяното каузално правоотношение, а именно – договор за доставка на фуражи, като последният не установи в процеса на доказване, че приносителят на запис на заповед е бил недобросъвестен. Недобросъвестност или злоупотреба с право, практиката възприема, че е налице при знание на приносителя на запис за наличието на лични /относителни/ възражения на длъжника по каузалното правоотношение, обезпечено с менителничния ефект, по което същият е кредитор.

По делото е представен договор за спогодба от ***** г., сключен между „Амико А“ ООД в качеството му на кредитор, ***** в качеството му на длъжник и Й. П. М. и П. В. М. – в качеството им на поръчители, в което е установено, че длъжникът дължи на кредитора сумата от 7 944 лв. по устен договор за доставка на комбинирани фуражи, обективиран във фактура № ***** г., фактура № ***** г., фактура № ***** г., фактура № ***** г. и фактура № ***** г.

От така представените доказателства не се установява, че ответникът е страна по твърдяното за възникнало каузално правоотношение, произтичащо от договор за доставка на фуражи, тъй като по делото е представено споразумение за разсрочване на част от задълженията по фактурите, което представлява самостоятелно правно основание за дължимост на сумите, по което ответникът е поел солидарна отговорност. Нещо повече – представеното по делото споразумение не носи подпис на представител на длъжника, доколкото в последното такъв подпис не е положен. Това споразумение касае единствено част от задълженията по договора, като видно от отбелязването в последното е настъпил падежът за погасяване и на последната вноска. Следователно от така представеното споразумение не следва, че поемателят по запис на заповед – ищец в настоящото

производство е недобросъвестен. Ответникът е приложил и извлечение от сметката на длъжника *****, в което е налично отбелязване за две осъществени плащания към ищеца, които са на обща стойност от 5 500 лв., а в исковата молба са изложени твърдения, че общият непогасен остатък от задължението по каузалното правоотношение е в размер на сумата от 94 526, 63 лв. Т.е. не се установява кредиторът – в качеството му на поемател на менителничния ефект да е недобросъвестен, тъй като задължението по него е погасено от длъжника – издател на ценната книга на заповед, чрез плащане.

В този смисъл следва да се посочи, че предвид вече изяснения характер на менителничното поръчителство, авалистът не може да протИ.поставя на приносителя възражения за плащане. Поради самостоятелния характер на менителничното поръчителство, погасяването на поетото от издателя менителнично задължение, вследствие погасяване на обезпеченото със запис на заповед каузално правоотношение между него и поемателя е ирелевантно за отговорността на авалиста. След като не е страна по каузалното правоотношение, авалистът остава задължен за сумата по запис на заповед и принципно дори няма право да протИ.поставя на поемателя възраженията на издателя за погасителния ефект на извършените в изпълнение на каузалната сделка плащания.

По така изложените съображения не следва да се пристъпва към разглеждане на наличието на основание за заплащане на претендираната сума по запис на заповед от 90 000 лв. на основание възникналото каузално правоотношение, тъй като в производството по делото не бе установено, че приносителя на ценната книга е недобросъвестен. В този смисъл следва да се посочи, че в практиката на Върховния касационен съд - така *Решение № *****, г. по т. д. № *****, ТК, I т. о. на ВКС*, се приема, че „ищецът и в хипотеза, в която сочи обезпечителна функция на запис на заповед, спрямо каузално правоотношение, доказва вземането си основано на менителничния ефект. Твърдението му за кауза в процеса е обуславящо предмета на защита на ответника. Ищецът носи доказателствената тежест да установи само редовен от външна страна запис на заповед.“.

Предвид така установеното съдът намира, че за ответника е възникнало задължение за заплащане на сумата от 90 000 лв. по издадения запис на заповед по силата на валидно възникнало менителнично поръчителство, като

е настъпил падежът за заплащане на задължението по абстрактната сделка, тъй като в последната е отбелязано, че записът на заповед е предявен за плащане на ответника – в качеството му на поръчител по записа, на 31.07.2020 г.

По така изложените съображения предявената частична искова претенция за сумата от 5 000 лв. следва да бъде изцяло уважена.

С оглед изхода на правния спор в полза на ищеца и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК следва да се присъдят сторените от последния разноски в исковото производство в общ размер от 230 лв., от които 100 лв. за заплатена държавна такса и 130 лв. – депозит за вещо лице. Не следва да се присъжда претендираното адвокатско възнаграждение в размер на сумата от 400 лв., тъй като в производството не са представени доказателства за заплащане на възнаграждение за процесуално представителство, като не е представен договор за правна защита или други документи, установяващи размера на заплатения адвокатски хонорар. В този смисъл съдът съобрази задължителните за съдилищата разяснения, дадени с т. 1 от Тълкувателно решение № ***** г. по тълк. д. № ***** г. на ОСГТК на ВКС.

В настоящото производство по арг. на т. 12 от Тълкувателно решение № ***** г. по тълк. д. № ***** г. на ОСГТК на ВКС следва да се присъди и сумата от 200 лв. – разноски в заповедното по ч.гр.д. № ***** г. по описа на Районен съд – П.

Така мотивиран, П. районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по иска с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 535 ТЗ по отношение на П. В. М., ЕГН *****, с адрес гр. Р., ул. **** № ***, че „Амико А“ ООД, ЕИК 202057870, със седалище и адрес на управление с. Б., Фуражен цех, е носител на право на парично вземане в размер на сумата от **5 000 лв.** – частично задължение от сумата в общ размер от 90 000 лв., дължима по Запис на заповед, издаден на ***** г., издаден от ***** и авалиран от ответника П. В. М., ведно със законна лихва върху главницата от датата на депозирание на заявлението за издаване на заповедта за изпълнение – ***** г., до окончателно й

изплащане, за което е издадена Заповед № ***** г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл. 417 ГПК по ч.гр.д. № ***** г. по описа на Районен съд – П., XVII граждански състав.

ОСЪЖДА П. В. М., ЕГН *****, да заплати на основание чл. 78, ал. 1 ЗЗД на „Амико А“ ООД, ЕИК 202057870, сумата от **200 лв.** – съдебно-деловодни разноси в заповедното производство по ч.гр.д. № ***** г. по описа на Районен съд – П., XVII граждански състав и сумата от **230 лв.** – съдебно-деловодни разноси в исковото производство по гр.д. № ***** г. по описа на Районен съд – П., IX граждански състав.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване, с въззивна жалба пред Окръжен съд – П., в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от настоящото решение да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Пловдив: _____/п/_____